

Republika Hrvatska
Općinski sud u Rijeci
Stalna služba u Opatiji
Maršala Tita 4
51410 Opatija

Poslovni broj P-2616/2019-32

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

I

R J E Š E N J E

Općinski sud u Rijeci, Stalna služba u Opatiji, po sutkinji Ani Župić, kao sucu pojedincu, u pravnoj stvari tužitelja Vlene Bruketa Matković, Viškovo, Donji Jugi 13, OIB: 43514284732, koju zastupa punomoćnik Arsen Stipinović, odvjetnik u Rijeci, protiv tuženika Privredna banka Zagreb d.d. Zagreb, Radnička cesta 50, OIB: 02535697732, koje zastupa punomoćnik Andrej Šooš Maceljski, odvjetnik u Odvjetničkom društvu Šooš Maceljski, Mandić, Stanić & Partneri d.o.o. Zagreb, radi utvrđenja i isplate, nakon održane javne glavne rasprave, zaključene 17. travnja 2026. u prisutnosti tužitelja osobno i njegovog punomoćnika te zamjenice punomoćnika tuženika Daliye Kanceljak, odvjetnice u Rijeci, po objavi od 21. svibnja 2026.

p r e s u d i o j e

I. Utvrđuje se da je ništetna odredba čl. 4. i 7. Ugovora o kreditu koji su tužiteljica kao korisnica kredita i tuženik kao kreditor zaključili dana 29.12.2006. g. i kojega je Javni bilježnik Vera Lovrović Lečić solemnizirao dana 05.01.2007. g. pod brojem: OU-9/2007 u dijelu u kojem su stranke ugovorile švicarski franak kao valutu uz koju je vezana glavnica kredita i mjesečni anuiteti, zatim u dijelu u kojem je određena promjenjivost kamatne stope sukladno odluci Banke o kreditiranju građana, broju grupa proizvoda, te urednosti poslovanja tužiteljice kao korisnice kredita, te u dijelu u kojem tužiteljica VILENA BRUKETA MATKOVIĆ pristaje da PRIVREDNA BANKA ZAGREB d.d. Zagreb u slučaju promjene kamatne stope iz točke 4. predmetnog Ugovora povisi ili snizi iznos anuiteta i obvezuje se plaćati tako izmijenjene anuitete.

II. Nalaže se tuženiku isplatiti tužiteljici na ime nepripadnog plaćenog iznosa zbog ništetne valutne klauzule u švicarskim francima uz koju je vezana glavnica kredita i mjesečni anuiteti, te nepripadnog plaćenog iznosa zbog promijenjenih kamatnih stopa ukupan iznos od 10.168,13 EUR sa zakonskom zateznom kamatom koja teče na iznos

od 9.762,81 EUR od 1. listopada 2015. do 31. prosinca 2022. po stopi koja se određuje za svako polugodište uvećanjem prosječne kamatne stope na stanja kredita odobrenih na razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovačkim društvima izračunate za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu za tri postotna poena, od 1. siječnja 2023. do 29. prosinca 2023. po stopi koja se određuje za svako polugodište uvećanjem kamatne stope koju je Europska središnja banka primijenila na svoje posljednje glavne operacije refinanciranja koje je obavila prije prvog kalendarskog dana tekućeg polugodišta za tri postotnih poena, a od 30. prosinca 2023. do isplate po stopi koja se određuje za svako polugodište uvećanjem referentne stope za tri postotna poena, pri čemu se za prvo polugodište primjenjuje referentna stopa koja je na snazi na dan 1. siječnja, a za drugo polugodište referentna stopa koja je na snazi na dan 1. srpnja te godine, u roku 15 dana, dok se odbija tužbeni zahtjev tužitelja radi isplate iznosa od 3.221,53 eura.

III. Nalaže se tuženiku tužitelju naknaditi parnični trošak u iznosu 2.216,80 eura zajedno sa zateznom kamatom tekućom od dana donošenja presude odnosno od 21. svibnja 2026. do isplate po stopi koja se određuje, za svako polugodište, uvećanjem referentne stope, pri čemu se za prvo polugodište primjenjuje referentna stopa koja je na snazi na dan 1. siječnja, a za drugo polugodište referentna stopa koja je na snazi na dan 1. srpnja te godine, sve u roku od 15 dana.

r i j e š i o j e

I. Dopušta se preinaka tužbe povišenjem tužbenog zahtjeva radi isplate učinjena u podnesku od 9. travnja 2026. te usmeno na ročištu održanom 17. travnja 2026.

Obrazloženje

1. Tužitelj u tužbi navodi da su dana 29. prosinca 2006. godine on kao korisnik kredita i tuženik kao kreditor zaključili Ugovor o kreditu broj: 9012202173 na iznos kredita od 60.547,30 CHF, potvrđen od strane javnog bilježnika Vere Lovrović Lečić iz Rijeke pod brojem OU-9/2007 dana 5. siječnja 2007. Kredit je odobren za kupnju stambenog objekta. U čl. 4. i 7. Ugovora o kreditu su stranke ugovorile švicarski franak kao valutu uz koju je vezana glavnica kredita i mjesečni anuiteti, zatim promjenjivost kamatne stope sukladno odluci Banke o kreditiranju građana, broju grupa proizvoda, te urednosti poslovanja tužiteljice kao korisnice kredita, te da tužiteljica pristaje da PRIVREDNA BANKA ZAGREB d.d. Zagreb u slučaju promjene kamatne stope iz točke 4. predmetnog Ugovora povisi ili snizi iznos anuiteta i obvezuje se plaćati tako izmijenjene anuitete. Za vrijeme trajanja kredita tuženik je jednostranom odlukom bez obrazloženja mijenjao početno ugovorenu kamatnu stopu. Tuženik nije prije i u vrijeme zaključenja predmetnog Ugovora kao trgovac tužiteljicu kao potrošača u cijelosti informirao o svim potrebnim parametrima bitnim za donošenje valjane glede odredbe predmetnog Ugovora o valutnoj klauzuli za koju je vezana glavnica u švicarskim francima, kao i glede odredbe predmetnog Ugovora o promjenjivoj kamatnoj stopi jednostranom odlukom tuženika. Tužitelj i tuženik prije sklapanja predmetnog Ugovora nisu pojedinačno pregovarali o odredbi Ugovora koja se odnosi na promjenjivu kamatnu stopu u skladu s promjenama odluke Banke o kreditiranju građana, a predmetni Ugovor sastavljen od strane tuženik ne sadrži jasne i precizne odredbe o

referentnoj početnoj kamatnoj stopi, niti precizan način utvrđivanja promjene kamatne stope. Uz navedeno, tužitelj se poziva na pravna utvrđenja iz presuda kojima su prihvaćeni zahtjevi iz tužbe za zaštitu kolektivnih interesa i prava i to presude Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske poslovni broj PŽ-7129/2013 od 13. lipnja 2014. i presude Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske broj PŽ-6632/2017-10 od 14. lipnja 2018. Ističe i kako su stranke zaključile Dodatak Ugovoru o kreditu broj 9012202173 s tužiteljicom kao korisnikom kredita i založnim dužnikom, s ciljem provedbe postupka konverzije u kredit denominiran u kunama s valutnom klauzulom u EUR. Tužitelj je do konverzije kredita temeljem ništetne odredbe Ugovora o promjenjivoj kamatnoj stopi tuženiku preplatio iznos od 17.038,13 kuna, temeljem ništetne odredbe o kamatnoj stopi 36.007,47 kuna, ukupno 53.049,59 kuna, pa pozivom na članak 1111. Zakona o obveznim odnosima predlaže da sud donese presudu kojom će utvrditi ništetnost odredbi Ugovora o kreditu koje se odnose na valutnu klauzulu i jednostrano promjenjivu kamatnu stopu te kojom će naložiti tuženiku da tužitelju isplati iznos od 53.049,59 kuna (što sada u valuti euro prema fiksnom tečaju konverzije prema Zakonu o uvođenju eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj ("Narodne novine" br. 57/22., 88/22) iznosi 7.040,89 eura) zajedno s pripadajućim zateznim kamatama i parničnim troškom.

2. Tuženik je u odgovoru na tužbu u cijelosti osporav kako osnovu tako i visinu tužbenog zahtjeva tužitelja te ističe da je tužba u cijelosti neosnovana. U ovom predmetu da se radi o kreditu koji je konvertiran sukladno odredbama Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju (ZID ZPK) koji da je stupio na snagu 30. rujna 2015. godine, a u razdoblju između 2004. i 2008. godine banke u Republici Hrvatskoj da su odobravale kredite denominirane u CHF i kredite denominirane u kunama s valutnom klauzulom u CHF, te da su takvi krediti u vrijeme sklapanja ugovora bili povoljni za korisnike kredita, time da zbog porasta tečaja i kamatne stope na CHF da je intervenirao zakonodavac donošenjem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju (ZID ZPK) koji da je stupio na snagu 30. rujna 2015. godine s ciljem uspostavljanja ravnoteže interesa između ugovornih strana, svrha da je zakona izjednačiti položaj dužnika. Nakon stupanja na snagu ZID ZPK i nakon prihvaćanja konverzije od strane korisnika kredita, ugovorne strane da ne mogu na temelju instituta stjecanja bez osnove, potraživati isplate temeljem pravila stjecanja bez osnove jer da je smisao i svrha instituta stjecanja bez osnove da svaka strana vrati ono što je primila. U ovom slučaju, kako se obavlja vraćanje preplate određeno je ZID ZPK odnosno novim ugovorom sklopljenim u skladu s tim Zakonom. Tuženik dalje navodi da je tužitelj prihvatio konverziju kredita izvršenu od strane tuženika sukladno prisilnim zakonskim odredbama te da je kao rezultat prihvaćanja konverzije kredita tužitelj potpisao Dodatak Ugovoru o kreditu, koji Dodatak ugovoru o kreditu da je u cijelosti usklađen s prisilnim zakonskim odredbama i propisanom metodologijom obračuna konverzije, a sklapanjem i izvršavanjem navedenog Dodatka tužitelj da je izrazio svoju volju da se odnosi među strankama reguliraju upravo na način kako je sadržano u navedenom Dodatku; tužitelj da je već restituiran nakon što je sklopio Dodatak ugovora o kreditu kojim je kredit iz CHF konvertiran u kredit u EUR. U odnosu na valutnu klauzulu tuženik navodi da valutna klauzula, osim što je izričito dopuštena i predviđena odredbama Zakona o obveznim odnosima (Narodne novine 35/2005, 41/2008, 125/2011, 78/2015, 29/2018, dalje u tekstu: ZOO) da nije „nečija špekulacija“, već da se radi o politici monetarne vlasti te

uvjetovanosti valutnom strukturom štednih depozita velike većine hrvatskih štediša, dalje navodeći kako je nesporno da je ZOO-u u čl. 22. i 26. izričito dopušta valutnu klauzulu, kao i promjenjivu kamatnu stopu te da je postupanje tuženika u cijelosti su usuglašeno sa *lex specialis*, odnosno zakonima koji direktno i jasno reguliraju predmetni poslovno -pravni odnos banke, ovdje tuženika i korisnika kredita kao tužitelja, a ugovaranjem valutne klauzule ugovorne strane da nisu u nejednakom položaju budući da valutna klauzula djeluje isto prema svim sudionicima. U odnosu na promjenjivu kamatnu stopu da je pogrešna premisa tužitelja da je kamata morala postati fiksna kroz cijelo ugovoreno vrijeme jer da kamata koja bi se odnosila na konkretni ugovor o kreditu nikako ne bi mogla biti fiksna i to iz razloga što je prvenstveno volja ugovornih strana bila ugovoriti promjenjivu kamatnu stopu, tako da je nesporno je da je između stranaka ugovorena promjenjiva kamatna stopa, tužitelj da je izričito pristao na klauzulu o promjeni kamatne stope, a fiksna kamatna stopa da nije bila volja ugovornih strana, poziva se na Opće uvjete poslovanja. Tuženik da je od stupanja na snagu ZOKI-a, tužitelja informirao o promjeni kamatne stope 15 dana prije primjene izmijenjene stope te uz obavijest dostavljao izmijenjeni otplatni plan, sukladno odredbi čl. 308. st. 1. ZOKI, a HNB je bio stava da se obavješćavanje putem sredstava javnog priopćavanja ima smatrati urednim, tuženik da je dostavljao potrošačima personalizirane obavijesti o promjeni kamatnih stopa i novoj visini anuiteta, tako da ugovorna odredba kojom se banka, ovdje tuženik, ovlašćuje da mijenja kamatnu stopu nije sama po sebi nepoštena, niti je kao takva valjani temelj za isticanje tužbenog zahtjeva ovakvog sadržaja, a tuženik ističe prigovor zastare za utuženo potraživanje. Predlaže odbiti tužbeni zahtjev uz naknadu parničnog troška tuženiku.

3. Po provedenom financijskom vještačenju tužitelj je specificirao tužbeni zahtjev radi isplate te sada potražuje kako je navedeno u izreci. Budući da je ukupan zahtjev radi isplate povišen, radi se o preinaci tužbe, koju je sud dopustio iako je izjavljena nakon zaključenja prethodnog postupka i unatoč protivljenju tuženik, jer tužitelj prije provedenog vještačenja nije niti mogao znati točan iznos preplata, a sud smatra da je preinaka svrsishodna za konačno rješenje odnosa između stranka (članak 190. stavci 1. do 4. Zakona o parničnom postupku, "Narodne novine" broj 53/91., 91/92., 112/99., 88/01., 117/03., 88/05., 2/07.- Odluka USRH, 84/08., 96/08.- Odluka USRH, 123/08.- ispravak, 57/11., 148/11.- pročišćeni tekst, 25/13., 89/14.- Odluka USRH, 70/19., 80/22., 114/22., 155/23., dalje: ZPP-a). Uz navedeno, ističe se kako je na sastanku predsjednika Građanskih odjela županijskih sudova i Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske održanom 26. studenoga 2021. usvojen zaključak da je u predmetima korisnika kredita u švicarskim francima dopuštena preinaka tužbe nakon provedenog dokaza financijskim vještačenjem.

4. Dakle, predmet ovog postupka jest zahtjev tužitelja radi utvrđenja ništetnosti odredbi Ugovora o kreditu broj 9012202173 o valutnoj klauzuli i kamatnoj stopi promjenjivoj po odluci kreditora. Predmet spora je i tužiteljev restitucijski zahtjev radi povrata preplaćenih iznosa s osnova razlike u tečaju, razlike u kamatama te pogrešno umanjene glavnice dugovanja prilikom provedbe konverzije u iznosu navedenom u izreci ove presude. Pritom, tužitelj se u ovoj parnici pozvao na pravna utvrđenja iz presuda kojima su prihvaćeni zahtjevi iz tužbe za zaštitu kolektivnih interesa i prava i to presude Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske poslovni broj PŽ-7129/2013

od 13. lipnja 2014. i presude Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske broj PŽ-6632/2017-10 od 14. lipnja 2018.

5. Sud je proveo dokaz uvidom u Ugovor o kreditu broj 9012202173 od 29. prosinca 2006. (list 8-10 spisa), obavijesti o promjeni kamatne stope (list 11-12 spisa) otplatnu tablicu (list 13-18 spisa), plan otplate po izmijenjenoj kamatnoj stopi (list 19-23), Dodatak Ugovoru o kreditu broj 9012202173 (list 23-27 spisa), izračun konverzije kredita (list 35-41 spisa), tuženikove Opće uvjete poslovanja s građanima, saslušan je tužitelj te je provedeno vještačenje po vještaku financijske struke Tomislavu Prpiću. Sud nije proveo dokaz uvidom u dopis Hrvatske narodne banke Trgovačkom sudu u Zagrebu i Priopćenje za javnost Hrvatske narodne banke od 21. siječnja 2015. jer su ti dokazi predloženi na okolnosti općenitog obavještanja svih potrošača u predugovornoj fazi (dakle, nisu vezani za konkretni ugovor o kreditu), o čemu je već odlučeno u presudama donesenim po kolektivnoj tužbi radi zaštite prava i interesa potrošača korisnika kredita u CHF, na koje se tužitelj pozvao i za čija je utvrđenja ovaj sud vezan, kako će se to nastavno obrazložiti.

6. Budući da se tužitelj u ovoj parnici pozvao na pravna utvrđenja iz presuda kojima su prihvaćeni zahtjevi iz tužbe za zaštitu kolektivnih interesa i prava najprije se ističe da je u postupku pred Trgovačkim sudom u Zagrebu pod poslovnim brojem P-1401/2012 presudom od 4. srpnja 2013., koja je potvrđena presudom Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske, poslovni broj PŽ-7129/2013 od 13. lipnja 2014. pravomoćno utvrđeno da je tuženik u razdoblju od 10. rujna 2003. pa do 31. prosinca 2008. povrijedio kolektivne interese i prava potrošača, korisnika kredita, zaključujući ugovore o kreditima, koristeći u istima ništetne i nepoštene ugovorne odredbe u ugovorima o potrošačkom kreditiranju – ugovorima o kreditima, na način da je ugovorena redovna kamatna stopa koja je tijekom postojanja obveze po ugovorima o kreditu promjenjiva u skladu s jednostranom odlukom tužene i drugim internim aktima banke, a da prije zaključenja i u vrijeme zaključenja ugovora tužena kao trgovac i korisnici kreditnih usluga, kao potrošači, nisu pojedinačno pregovarali i ugovorom utvrdili egzaktnu parametre i metode izračuna tih parametara koji utječu na odluku tužene banke o promjeni stope ugovorne kamate, a što je imalo za posljedicu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana utemeljenoj na jednostranom povećanju kamatnih stopa, a sve na štetu potrošača, čime je tuženik postupio suprotno tada važećim Zakonima o zaštiti potrošača (NN 96/03) u razdoblju od 10. rujna 2003. pa do 6. kolovoza 2007., a nadalje protivno odredbama tada važećeg Zakona o zaštiti potrošača (NN 79/07, 125/07, 75/09, 79/09, 89/09, 133/09 te suprotno odredbama).

7. Isto tako, Vrhovni sud Republike Hrvatske je u kolektivnom sporu koji se je vodio radi zaštite prava i interesa potrošača korisnika kredita u CHF pod posl.br. Rev-2221/2018 presudom od 3. rujna 2019. odlučivao je o reviziji sedam banaka među kojima je bila i tužena izjavljene protiv presude Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske posl.br. PŽ-6632/2017 od 14. lipnja 2018. a kojom je potvrđena presuda Trgovačkog suda u Zagrebu posl.br. P-1402/2012 od 4. srpnja 2013. u toč. 1., 2., 3., 4., 5., 6. i 7. izreke kojim je utvrđeno da su banke među kojima je i tužena u određeno navedenim razdobljima povrijedile kolektivne interese i prava potrošača korisnika kredita sklapanjem ugovora o kreditu koristeći u njima nepoštene i ništetne ugovorne odredbe ugovaranjem valute uz koju je vezana glavnica švicarski franak, sve suprotno

odredbama čl. 81., čl. 82. i čl. 90. Zakona o zaštiti potrošača ("Narodne novine", broj 96/03 - dalje: ZPP/03) u razdoblju do 6. kolovoza 2007., a od 7. kolovoza 2007. do 31. prosinca 2008. suprotno odredbama čl. 96. i čl. 97. Zakona o zaštiti potrošača ("Narodne novine", broj 79/07, 125/07, 75/09, 79/09, 89/09 i 133/09- dalje: ZPP), se odbijaju kao neosnovane. Vrhovni sud Republike Hrvatske je u potpunosti prihvatio razloge iz drugostupanjske presude Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske PŽ-6632/17 od 14. lipnja 2018. U presudi Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske, a koje shvaćanje prihvaća i Vrhovni sud Republike Hrvatske utvrđeno je da su tužene banke među kojima je i ovdje tuženik u razdoblju od 1. travnja 2004. do 31. prosinca 2008. povrijedila kolektivne interese i prava potrošača korisnika kredita sklapanjem ugovora o kreditu koristeći u njima ništetne i nepoštene ugovorne odredbe tako da je u ugovorima o potrošačkom kreditiranju-ugovorima o kreditu ugovorena valuta uz koju je vezana glavnica švicarski franak, a da prije sklapanja i u vrijeme sklapanja tih ugovora nisu kao trgovci potrošače u cijelosti informirali o svim potrebnim parametrima bitnim za donošenje valjane odluke utemeljene na potpunoj obavijesti a tijekom pregovora i u vezi sklapanja tih ugovora o kreditu što je imalo za posljedicu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih stranaka čime su banke postupile suprotno odredbama čl. 81., čl. 82. i čl. 90. tada važećeg Zakona o zaštiti potrošača (NN-96/03) u razdoblju do 6.08.2007. da od 7.08.2007. do 31.12.2008. suprotno odredbama čl. 96. i čl. 97. Zakona o zaštiti potrošača (NN 79/07 i dr.).

8. Što se tiče pravnih učinaka presude donesene po kolektivnoj tužbi treba reći da je člankom 502. c ZPP-a navedeno da se fizičke i pravne osobe mogu u posebnim parnicama za naknadu štete ili isplatu pozvati na pravno utvrđenje iz postupaka po kolektivnoj tužbi. S tim u svezi na tužitelju je teret dokaza samo glede činjenica koje moraju biti ispunjene u spornom razdoblju da bi se na tako utvrđeno činjenično stanje mogla primijeniti odluka suda po kolektivnoj tužbi. Drugim riječima, tužitelj, da bi se pozvao na pravne učinke presude iz postupka po kolektivnoj tužbi mora dokazati da je njegov konkretan slučaj obuhvaćen ostvarenom kolektivnom zaštitom, što znači da tužitelj mora dokazati činjenicu sklapanja kredita s kamatnom stopom kao promjenljivom u skladu s jednostranom odlukom banke i drugim internim aktima banke u spornom razdoblju i da se radi o ugovoru o kreditu s ugovorenim ništetnom odredbom o valutnoj klauzuli u valuti CHF također u spornom razdoblju (radi se o vremenskom periodu koji je za svaku od osam banaka konkretno određen presudama Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske). U ovoj parnici to je utvrđeno na temelju priloženog Ugovora o kreditu.

9. S druge strane, na tuženiku je teret dokaza o tome da dokaže da sadržaj Ugovora ne odgovara sadržaju ugovora o kreditu koji su zaključeni u razdoblju od 10. rujna 2003. godine pa do 31. prosinca 2008. godine, odnosno da u konkretnom slučaju postoje okolnosti koje isključuju primjenu učinaka zaštite iz kolektivnog spora te da je tuženik tužitelju u predugovornoj fazi pružio sve potrebne informacije za donošenje informirane odluke o sklapanju ponuđenog ugovora koji sadrži predmetne ugovorne odredbe, pa da je tužitelj mogao donijeti informiranu odluku hoće li ugovor s tim odredbama sklopiti ili neće.

10. Ocjenjujući provedene dokaze u tom smislu u bitnom je utvrđeno:

- da su stranke, i to tužitelj, kao korisnik kredita i tuženik, kao davatelj kredita, 29. prosinca 2007. zaključili Ugovor o kreditu na iznos od 60.547,30 CHF u protuvrijednosti kuna po srednjem tečaju banke za CHF na dan korištenja kredita,
- da se radi o stambenom kreditu za kupnju stambenog objekta (članak 2. Ugovora o kreditu)
- da je među strankama ugovorena valutna klauzula te je ugovoreno u čl. 7. da se kredit otplaćuje u mjesečnim anuitetima u kunskoj protuvrijednosti po srednjem tečaju banke za CHF, važećem na dan plaćanja,
- da je u čl. 8. Ugovora ugovorena redovna kamatna stopa koja je tijekom postojanja ugovorne obveze promjenjiva u skladu s odlukom banke, a koja je početno ugovorena po stopi od 4,25% godišnje,
- da je i prema tada važećim tuženikovom Općim uvjetima poslovanja s građanima u članku 3.4. bilo određeno da se visina kamatne stope, način obračuna i plaćanje kamate određuju odlukom Banke o uvjetima kreditiranja građana i ostalim važećim aktima Banke kojima se regulira kreditiranje građana.
- da su stranke zaključile i Dodatak Ugovoru o kreditu (dalje: Aneks Ugovoru) na temelju ZIDZOPK, kojim su odredbe iz Ugovora o kreditu od 26. studenoga 2004. izmijenile u pogledu valutne obveze, kamatne stope i iznosa preostale neotplaćene glavnice kredita te je postignut sporazum o korištenju preplate, a tužitelju je prije zaključenja Aneksa Ugovoru dostavljen izračun konverzije kredita zajedno s prijedlogom izmijenjenog ugovora o kreditu, a tužitelj je nedvojbeno potpisao suglasnost da se konverzija kredita u CHF provede u skladu s dostavljenim izračunom konverzije.

11. Tužiteljica je iskazala da su joj sredstva kredita bila potrebna za kupnju stana. Taj stan je korišten i dan danas se koristi isključivo za potrebe stanovanja. Nikad nije korišten u bilo kakvu gospodarsku svrhu. U banci joj je ponuđen ovaj ugovor kao najpovoljniji i ona je to prihvatila jer je imala povjerenja u banku. Sadržaj ugovora je u cijelosti pripremila banka, nije bilo mogućnosti pregovora o pojedinim odredbama tog ugovora, tužiteljica ga je mogla samo prihvatiti ili ne prihvatiti. Nisu joj pojašnjeni nikakvi rizici za ugovaranje ovakvog kredita i nije joj rečeno da može doći do porasta anuiteta kako je došlo. Dapače, rečeno joj je da je ovo najbolja opcija za nju. Ništa što je banka rekla nije joj ukazivalo na to da može doći do posljedica do kakvih je došlo. Ne sjeća se je li joj objašnjeno da Hrvatska narodne banka ne štiti tečaj kune u odnosu na CHF kako to čini u odnosu na euro. Nije joj objašnjeno kada i zbog čega će se mijenjati kamatna stopa. Tužiteljica je pročitala ugovor i u ugovoru nije vidjela da bi pisala neka upozorenja o ovakvom porastu anuiteta. Na prijedlog banke je zaključila dodatak ugovoru o konverziji. Tada se nisam odrekla nikakvog obeštećenja. Nisu joj baš jasni pojmovi valutne klauzule i promjenjive kamatne stope. Razumjela je da uzima kredit kod kojeg može doći do promjene u visini anuiteta ali ne da može doći do ovakvog porasta. Ne sjeća se da li je tražila neka daljnja objašnjenja, a banka joj nije sama objasnila nejasne odredbe. Banka joj je predložila zaključenje ovakvog ugovora a kako ja nema stručnih znanja iz ovog područja, prihvatila je sugestiju banke. Ovo je prvi kredit koji je tužiteljica zaključila.

12. Sud je iskaz tužitelja u cijelosti prihvatio kao istinit jer je životan, logičan i sukladan je ispravama u spisu. Naime, niti jedna isprava priložena u spis ne govori o

tome da bi tužitelj prije zaključenja ugovora bio upozoren na specifične rizike kredita s valutnom klauzulom u CHF te da bi bio upoznat s parametrima na temelju kojih će se mijenjati kamatna stopa (o kojima će nastavno biti više riječi), a iz samog sadržaja ugovora vidljivo je da se radi o tipskom ugovoru, čiji je sadržaj bio pripremljen od strane tuženika i kojeg je tužitelj mogao prihvatiti ili odbiti. Također, u samom ugovoru navedeno je da se radi o potrošačkom ugovoru (kreditu za kupnju stana) pa su i time potvrđeni navodi tužitelja da je Ugovor zaključen izvan gospodarske djelatnosti tužitelja.

13. Na temelju izvedenih dokaza nije utvrđeno da se na konkretan Ugovor o kreditu ne primjenjuju učinci zaštite iz kolektivnog spora.

14. Naime, tužitelj je navedeni ugovor zaključio kao fizička osoba, za kupnju stana (dakle, u privatne svrhe) pa se radi o potrošačkom ugovoru. U vrijeme sklapanja predmetnog Ugovora o kreditu bio je na snazi Zakon o zaštiti potrošača ("Narodne novine" broj 96/03., dalje ZZP/03) koji je regulirao pitanje nepoštenih odredbi u trgovačkim ugovorima kao lex specialis u odnosu na odredbe Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine" broj 35/05., dalje ZOO) kojim je to pitanje bilo regulirano na razini općeg propisa. Međutim obzirom na utuženo razdoblje u konkretnom slučaju mjerodavne su i odredbe Zakona o zaštiti potrošača iz 2007. ("Narodne novine" broj 79/07. i 125/07., dalje: ZZP/07). Odredbom članka 84. ZZP/03 i članka 99. ZZP/07 propisano je da nije dopušteno ocjenjivati jesu li ugovorne odredbe o predmetu ugovora i cijeni poštene, ako su te odredbe jasne, lako razumljive i uočljive.

15. Iz sadržaja predmetnog Ugovora o kreditu sklopljenog među strankama proizlazi da su odredbe Ugovora koje se odnose na valutnu klauzulu i promjenjivu kamatnu stopu bile vidno istaknute, odnosno da su te ugovorne odredbe bile lako uočljive. Isto tako proizlazi i da je u navedenim odredbama bilo jasno naznačeno da se iznos glavnice kredita vezuje uz tečaj švicarskog franka i da je redovna kamatna stopa promjenjiva sukladno Odluci banke iz čega proizlazi da su bile jasne. Međutim tijekom postupka nije utvrđeno da se o tim odredbama pojedinačno pregovaralo, niti da je tužitelj kao potrošač u cijelosti jasno i transparentno bio informiran o svim rizicima koje prate ugovorenu valutu CHF ili pak da su tužitelju jasno objašnjeni kriteriji o kojima ovisi promjena tečaja i kamatne stope, a što u konačnosti nije navedeno niti u ugovoru.

16. Naime prosječnom potrošaču u Republici Hrvatskoj, kakav je i tužitelj, u vrijeme sklapanja predmetnog ugovora nije bilo poznato da je uz valutnu klauzulu u švicarskim francima vezan rizik „valute utočišta“ koji ne postoji kod valutne klauzule u eurima što znači da banka nije na transparentan način informirala potrošače da je rizik intervalutarnih promjena u valutnoj klauzuli vezanoj za CHF neusporedivo veći u odnosu na isti takav rizik u valutnoj klauzuli vezanoj za valutu euro, a što je svakako bitno za donošenje odluke o sklapanju ugovora koji sadrži sporne odredbe. Zbog toga prosječnom potrošaču odredba kojom se glavnica veže za valutnu klauzulu CHF nije bila razumljiva.

17. Isto tako, niti odredba kojom je ugovorena promjenjivost kamatne stope sukladno Odluci banke o kreditiranju ne sadrži nikakve određene, transparentne, jasne i lako razumljive kriterije za promjenu kamatne stope, pa tužitelj kao potrošač, na

temelju sadržaja te odredbe nije mogao u vrijeme sklapanja ugovora procijeniti bilo kakve ekonomske posljedice takve ugovorne odredbe. Ovo iz razloga jer odredba ne sadrži niti jedan kriterij temeljem kojeg bi i takva osnova mogla procijeniti i predvidjeti elemente o kojima ovisi visina njegove obveze u pogledu kamate jer za to ugovor ne sadrži niti jedan formulirani i određeni kriterij pa je takva ugovorna odredba protivna savjesnosti i poštenju. Na temelju takve odredbe tužitelj kao potrošač u vrijeme sklapanja ugovora nije mogao procijeniti ekonomsko značenje posljedica koje za nju proizlaze iz takve ugovorne odredbe.

18. Stoga su navedene odredbe suprotne načelu savjesnosti i poštenja jer su banke kao savjesni gospodarstvenici i stručne osobe trebali sami, prema temeljnom načelu savjesnosti i poštenja voditi računa i o interesima druge strane te tužitelja kao potrošača informirati o svim rizicima koje sklapanjem predloženog ugovora prihvaća ili te iste informacije uklopiti u ugovor kako bi tužitelj kao potrošač mogao razumjeti što mu donosi sporna zaštitna klauzula i o tome donijeti informiranu odluku. Navedeno uzrokuje znatnu neravnotežu u pravima o obvezama ugovornih strana na štetu potrošača koja je k tome i značajna jer je neizvjestan iznos glavnice kredita i cijene kredita (iznos redovne kamate), kojeg potrošač kao dužnik ima obvezu vratiti banci i a čime su promjenjivi i neizvjesni bitni elementi ugovora.

19. Slijedom navedenog, a kako predmetne odredbe uzrokuje znatnu neravnotežu u pravima i obvezama tužitelja kao korisnika kredita i potrošača kao jedne ugovorne strane u odnosu na tuženika kao banku i trgovca kao drugu ugovornu stranu, a što je suprotno temeljnim načelima obveznog prava, odnosno načelu ravnopravnosti sudionika u obveznim odnosima, načelu suradnje, te načelu zabrane zlouporabe prava, to su iste ništete.

20. Valja istaknuti da nedvojbeno nije zakonom zabranjeno ugovarati valutnu klauzulu i promjenjivu kamatnu stopu, međutim ne na način kako je to tuženik u konkretnom slučaju učinio, odnosno bez da je tužitelja informirao o mogućim rizicima.

21. Također i u predmetima C-609/19 i u spojenim predmetima C-776/19 do C-782/19 Suda EU tumačen je zahtjev transparentnosti ugovorne odredbe o tečajnom riziku, te je naglašeno da pružanje brojnih informacija potrošaču ne ispunjava zahtjev transparentnosti ako se te informacije temelje ne pretpostavci da će tečaj ostati stabilan tijekom cijelog trajanja ugovora, a posebno ako potrošač nije upozoren na gospodarski kontekst koji može imati posljedice na promjenu deviznog tečaja. Ponovljena je i presumpcija da je netransparentna ugovorna odredba ujedno i nepoštena jer je trgovac koji nije poštovao zahtjev transparentnosti na potrošača prebacio neporporcionalan rizik da sam snosi trošak dugoročnog kretanja tečaja.

22. Međutim, unatoč tome što je utvrđena djelomična ništetnost odredbi Ugovora o kreditu koje se tiču valutne klauzule i kamatne stope promjenjive po odluci banke, primjenom članka 87. ZZP/03 predmetni ugovor može opstati i bez ništetnih odredaba prema kojima se redovne kamatne stope mijenjanju sukladno Odluci o kamatnim stopama tuženika i prema kojima se obveze tužitelja obračunavaju po srednjem tečaju banke za CHF na dan plaćanja. Budući da su prema odredbi članka 1021. ZOO-a bitni sastojci ugovora o kreditu obveza davanja određenog novčanog iznosa i obveza

vraćanja iskorištenog iznosa novca uz obvezu plaćanja ugovorenih kamata, u vrijeme i na način kako je utvrđeno ugovorom, eventualna ništetnost odredaba u dijelu u kojem je ugovoren zaštitna klauzula i način na koji se mijenja kamatna stopa, s obzirom da to nisu bitni elementi ugovora o kreditu i ugovor može opstati bez njih, ne povlači ni ništetnost cjelovitih odredaba o glavnom predmetu i cijeni, a još manje ništetnost cijelog ugovora. Konačno, odredbama članka 87. ZZP/03 i članka 102. ZZP/07 izričito je propisano da ništetnost pojedine odredbe ugovora ne povlači ništetnost i samog ugovora ako on može opstati bez ništetne odredbe, a odredba o glavnom predmetu i cijeni može opstati i bez zaštitne klauzule i bez određivanja na koji se način mijenja kamatna stopa. U tom smislu ističe se da ništetni dio odredaba Ugovora o kreditu koje se tiču valutne klauzule i kamatne stope promjenjive po odluci banke ima se načelno smatrati kao da nikada nije postojao tako da ne može imati učinak u odnosu na potrošača, s posljedicom uspostave pravne i činjenične situacije u kojoj bi se potrošač nalazio kada navedena odredba ne bi postojala. S obzirom na to da su stranke predmetnog ugovora načelno iskazale suglasnu volju da se na predmetni ugovor primjenjuje promjenjiva kamatna stopa, a u trenutku sklapanja ugovora je iznosila 4,25% godišnje na ugovorni odnos se primjenjuju te odredbe o visini kamatne, sve dotle dok se na zakonom propisani način nije nadomjestio dio ugovorne odredbe koji je utvrđen ništetnim. Isto vrijedi i za tečaj, koji u vrijeme isplate kredita iznosio 1 CHF=4,250 HRK, odnosno to je visina tečaja koja je tužitelju u vrijeme ugovaranja bila poznata, odnosno navedena u otplatnom planu koji mu je uručen te na koji je pristao.

23. Visina preplate s osnova promjene tečaja i promjene kamatne stope te iznos preplate priznate tužitelju u konverziji utvrđeni su na temelju nalaza i mišljenja vještaka financijske struke Tomislava Prpića, a vještak je utvrdio kako slijedi:

- da pozitivna preplata po osnovi kamate iznosi 3.542,69 eura, dok manje plaćena kamata (iznosi plaćeni po kamatnoj stopi nižoj od početne) ukupno iznosi 632,92 eura
- da pozitivna preplata po osnovi tečaja iznosi 4.439,64 eura, a da negativne tečajne razlike (iznosi plaćeni po tečaju nižem od početnog) iznose 80,75 eura
- da razlika između nedospjele EUR glavnice u konverziji po tečaju na dan 30. rujna 2015. i nedospjele CHF glavnice po početnom tečaju iznosi 1.780,48 eura,
- da zatezne kamate koje su na iznose preplaćenih kamata i tečajnih razlika tekle od dana uplate do 30. rujna 2015. iznose ukupno 3.626,85 eura,
- da je tužitelju u konverziji priznata preplata u iznosu od 3.221,53 eura,
- te da nakon prijeboja iznosa preplaćenih kamata i tečajnih razlika sa zateznim kamatama koje su tekle od dana uplate do 30. rujna 2015. te razlike glavnice s preplatom priznatom u konverziji, tužiteljevo potraživanje na dan 30. rujna 2015. iznosi 10.168,13 eura, s time da od tog iznosa na glavicu otpada 9.762,81 eura, na preostali iznos zatezne kamate koja je na preplaćene kamate i tečajne razlike teka do 30. rujna 2015. (dakle, na iznos koji je preostao nakon odbijanja preplate priznate u konverziji) otpada 405,32 eura.

24. Budući da je u nalazu vještak argumentirano i detaljno pojasnio koju dokumentaciju je koristio (onu koja je priložena spisu) kao i koju metodologiju i iz kojih razloga, te stranke nisu imale primjedbe na matematički izračun i nisu tražile

saslušanje vještaka, vještakov je nalaz u cijelosti prihvaćen te je na temelju istoga odlučeno o visini potraživanja tužitelja.

25. Prema članku 296. stavak 1. i 3. i članku 323. st. 1. i 2. ZOO-a u slučaju ništetnosti ugovora svaka ugovorna strana dužna je vratiti sve ono što je primila na temelju takva ugovora, te je ugovaratelj koji je kriv za sklapanje takvog ugovora, odgovoran svom suugovaratelju za štetu koju trpi zbog ništetnosti ugovora ako ovaj nije znao ili prema okolnostima nije morao znati za postojanje uzroka ništetnosti. Tužiteljevim plaćanjem anuiteta obračunatih na dan plaćanja prema tečaju CHF tuženika te zbog pogrešno obračunate preostale glavnice, tuženik je stekao nepripadnu korist na temelju tih ništetnih odredbi koju je primjenom pravila o stjecanju bez osnove iz članka 1111. ZOO dužan vratiti tužitelju, zajedno sa zateznom kamatom od dana stjecanja u skladu s odredbom članka 1115. ZOO-a, a datumi stjecanja razvidni su iz nalaza vještaka.

26. Ovdje se upućuje na stajalište Vrhovnog suda Republike Hrvatske u odluci Rev-1096/2022 od 8. studenog 2022. godine prema kojem se sklapanjem dodatka ugovoru kojim je izvršena konverzija kredita sukladno ZID ZPK/15 ne gubi pravo na potraživanja preplaćenih iznosa temeljem nepoštenih i ništetnih odredbi osnovnog ugovora o kreditu te korisnik kredita zadržava pravo potraživati eventualnu razliku preplaćenih iznosa temeljem nepoštenih i ništetnih odredbi Osnovnog ugovora o kreditu, ako takva razlika postoji. Naime, korisnici kredita ne mogu kumulirati pretplatu koja im je priznata konverzijom i onu koja im proizlazi iz nepoštenih i ništetnih odredbi osnovnog ugovora o kreditu do dana konverzije, nego imaju pravo na razliku ukoliko ona postoji, a što se utvrđuje financijskim vještačenjem.

27. Slijedom navedenog, budući da je provedenim vještačenjem utvrđeno da je tužitelju konverzijom priznata preplata u iznosu od 3.221,53 eura, tužiteljevo potraživanje valjalo je umanjiti za navedeni iznos prema pravilima o uračunavanju tražbina iz članka 171. i 172. ZOO, imajući u vidu da su se navedene tražbine susrele 30. rujna 2015. (u skladu s učincima konverzije). Dakle, budući da je tražbina po osnovi preplate priznate u konverziji dospjela kasnije (30. rujna 2015.) od tražbina po osnovi nepoštenih i ništetnih odredbi osnovnog ugovora o kreditu (koje su dospijevale s danom svake pojedine tužiteljeve uplate) na ove potonje su tekle zatezne kamate od dospijeća do isplate, a na dan kad su se tražbine susrele (30. rujna 2015.) ukupan iznos zateznih kamata je po nalazu vještaka iznosio 3.626,85 eura. Stoga razliku između preplate koja tužitelju pripada po osnovi nepoštenih i ništetnih odredbi osnovnog ugovora o kreditu do dana konverzije i pretplate koja mu je priznata konverzijom predstavlja iznos od 10.168,13 eura, s time da od tog iznosa na glavnicu otpada 9.762,81 eura, a na preostali iznos zatezne kamate 405,32 eura (obračunate do 30. rujna 2015.). Budući da glavnica nije otplaćena, na iznos glavnog potraživanja tužitelju teku zatezne kamate i za daljnje razdoblje, od 1. listopada 2015. do isplate te mu taj iznos i dosuđen, a odbijen je tužiteljev zahtjev radi isplate iznosa od 3.221,53 eura.

28. Ovdje je, s obzirom na način na koji je tužitelj postavio tužbeni zahtjev, još jednom potrebno istaknuti da iznos od 3.221,53 eura s aspekta tužiteljevog potraživanja predstavlja dio zateznih kamata koje su na pojedinačne iznose preplate

tekle od dana uplate do 30. rujna 2015., a preostali dio tako obračunatih kamata iznosi 405,32 eura. Dakle, zbroj ta dva iznosa (3.626,85 eura) predstavlja ukupan iznos zateznih kamata koje su na pojedinačne iznose preplate tekle od dana uplate do 30. rujna 2015. i kvantitativno i kvalitativno je identičan zahtjevu tužitelja u kojem on zahtijeva isplatu zateznih kamata na svaki pojedinačni iznos kako slijedi:

- 1,36 EUR s kamatom od 16.03.2007.
- 28,00 EUR s kamatom od 16.08.2007.
- 27,98 EUR s kamatom od 16.09.2007.
- 27,39 EUR s kamatom od 16.10.2007.
- 28,06 EUR s kamatom od 16.11.2007.
- 27,51 EUR s kamatom od 16.12.2007.
- 28,37 EUR s kamatom od 16.01.2008.
- 50,26 EUR s kamatom od 16.02.2008.
- 54,73 EUR s kamatom od 16.03.2008.
- 53,16 EUR s kamatom od 16.04.2008.
- 49,64 EUR s kamatom od 16.05.2008.
- 50,15 EUR s kamatom od 16.06.2008.
- 49,70 EUR s kamatom od 16.07.2008.
- 49,42 EUR s kamatom od 16.08.2008.
- 49,52 EUR s kamatom od 16.09.2008.
- 53,16 EUR s kamatom od 16.10.2008.
- 59,01 EUR s kamatom od 16.11.2008.
- 51,04 EUR s kamatom od 16.12.2008.
- 73,20 EUR s kamatom od 16.01.2009.
- 73,31 EUR s kamatom od 16.02.2009.
- 67,36 EUR s kamatom od 16.03.2009.
- 68,15 EUR s kamatom od 16.04.2009.
- 68,81 EUR s kamatom od 16.05.2009.
- 65,18 EUR s kamatom od 16.06.2009.
- 66,69 EUR s kamatom od 16.07.2009.
- 63,96 EUR s kamatom od 16.08.2009.
- 66,86 EUR s kamatom od 16.09.2009.
- 63,64 EUR s kamatom od 16.10.2009.
- 65,68 EUR s kamatom od 16.11.2009.
- 65,18 EUR s kamatom od 16.12.2009.
- 70,80 EUR s kamatom od 16.01.2010.
- 74,10 EUR s kamatom od 16.02.2010.
- 73,25 EUR s kamatom od 16.03.2010.
- 77,45 EUR s kamatom od 16.04.2010.
- 83,74 EUR s kamatom od 16.05.2010.
- 84,33 EUR s kamatom od 16.06.2010.
- 92,94 EUR s kamatom od 16.07.2010.
- 92,84 EUR s kamatom od 16.08.2010.
- 108,00 EUR s kamatom od 16.09.2010.
- 98,81 EUR s kamatom od 16.10.2010.

- 100,14 EUR s kamatom od 16.11.2010.
- 99,49 EUR s kamatom od 16.12.2010.
- 100,30 EUR s kamatom od 16.01.2011.
- 96,73 EUR s kamatom od 16.02.2011.
- 98,80 EUR s kamatom od 16.03.2011
- 99,74 EUR s kamatom od 16.04.2011
- 105,48 EUR s kamatom od 16.05.2011
- 110,36 EUR s kamatom od 16.06.2011
- 124,54 EUR s kamatom od 16.07.2011
- 142,72 EUR s kamatom od 16.08.2011
- 107,22 EUR s kamatom od 16.09.2011.
- 98,42 EUR s kamatom od 16.10.2011.
- 98,95 EUR s kamatom od 16.11.2011.
- 100,67 EUR s kamatom od 16.12.2011.
- 107,59 EUR s kamatom od 16.01.2012.
- 109,63 EUR s kamatom od 16.02.2012.
- 106,99 EUR s kamatom od 16.03.2012.
- 106,81 EUR s kamatom od 16.04.2012.
- 108,31 EUR s kamatom od 16.05.2012.
- 109,95 EUR s kamatom od 16.06.2012.
- 107,45 EUR s kamatom od 16.07.2012.
- 106,20 EUR s kamatom od 16.08.2012.
- 100,74 EUR s kamatom od 16.09.2012.
- 106,53 EUR s kamatom od 16.10.2012.
- 108,59 EUR s kamatom od 16.11.2012.
- 106,72 EUR s kamatom od 16.12.2012.
- 104,29 EUR s kamatom od 16.01.2013.
- 103,74 EUR s kamatom od 16.02.2013.
- 102,53 EUR s kamatom od 16.03.2013.
- 107,91 EUR s kamatom od 16.04.2013.
- 99,99 EUR s kamatom od 16.05.2013.
- 99,03 EUR s kamatom od 16.06.2013.
- 99,33 EUR s kamatom od 16.07.2013.
- 99,07 EUR s kamatom od 16.08.2013.
- 101,71 EUR s kamatom od 16.09.2013.
- 103,79 EUR s kamatom od 16.10.2013.
- 104,51 EUR s kamatom od 16.11.2013.
- 107,34 EUR s kamatom od 16.12.2013.
- 104,38 EUR s kamatom od 16.01.2014.
- 70,48 EUR s kamatom od 16.02.2014.
- 72,63 EUR s kamatom od 16.03.2014.
- 70,92 EUR s kamatom od 16.04.2014.
- 68,69 EUR s kamatom od 16.05.2014.
- 68,95 EUR s kamatom od 16.06.2014.
- 70,82 EUR s kamatom od 16.07.2014.

- 71,52 EUR s kamatom od 16.08.2014.
- 72,12 EUR s kamatom od 16.09.2014.
- 73,52 EUR s kamatom od 16.10.2014.
- 75,53 EUR s kamatom od 16.11.2014.
- 75,68 EUR s kamatom od 16.12.2014.
- 75,81 EUR s kamatom od 16.01.2015.
- 75,77 EUR s kamatom od 16.02.2015.
- 75,78 EUR s kamatom od 16.03.2015.
- 75,78 EUR s kamatom od 16.04.2015.
- 75,78 EUR s kamatom od 16.05.2015.
- 75,78 EUR s kamatom od 16.06.2015.
- 75,78 EUR s kamatom od 16.07.2015.
- 75,78 EUR s kamatom od 16.08.2015.
- 75,78 EUR s kamatom od 16.09.2015.

sve do 30. rujna 2015. Dakle, time što je tužitelju dosuđen iznos od 10.168,13 eura (u što je uključeno 405,32 eura na ime obračunatih zateznih kamata) , a odbijen zahtjev radi isplate iznosa od 3.221,53 eura - isto na ime obračunatih zateznih kamata, u cijelosti je odlučeno o ovako postavljenom zahtjevu radi isplate zateznih kamata koje su tekle do 30. rujna 2015., samo su one umjesto na način kako je to tužitelj matematički izrazio, izražene u apsolutnom iznosu.

29. Treba reći i to da je vještak utvrdio da je u tijeku otplate kredita manje plaćena kamata (iznosi plaćeni po kamatnoj stopi nižoj od početne) u iznosu od 632,92 eura, a da negativne tečajne razlike (iznosi plaćeni po tečaju nižem od početnog) iznose 80,75 eura. Međutim, po ocjeni ovog suda, nema osnove da se tužitelju dosude tako umanjani iznosi. Naime, tuženik je koristio ništetne ugovorne odredbe pa je znao ili morao znati da drugome nešto daje bez osnove, i kao takav je nesavjestan te nema pravo na povrat danog (odluke poslovni broj Rev 580/07 od 29. kolovoza 2007. i poslovni broj Rev 2624/15 od 23. siječnja 2019.).

30. Prigovor zastare nije osnovan. Naime u konkretnom slučaju je ništetnost ustanovljena u postupku kolektivne zaštite potrošača te zastarni rok počinje teći od dana pravomoćnosti sudske odluke kojom je utvrđena ništetnost u postupku kolektivne zaštite potrošača (pravno shvaćanje sa sjednice Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske od 31. siječnja 2022.). Navedeno znači da je podnošenjem kolektivne tužbe za zaštitu kolektivnih prava Trgovačkom sudu u Zagrebu u predmetu poslovnog broja P-1401/2012 (tijekom 2012.) prekinut tijek zastare u smislu odredbe članka 241. ZOO-a, dok je pravomoćnim okončanjem tog spora zastara počela teći ispočetka, s time da se vrijeme prije prekida ne uračunava u tijek zastare u smislu odredbe članka 245. ZOO-a. Presuda Trgovačkog suda u Zagrebu poslovnog broja P-1401/2012 iz postupka kolektivne zaštite interesa potrošača, u dijelu kojim je utvrđena nepoštenost odredbi o redovnoj kamatnoj stopi koja je tijekom postojanja obveze po ugovorima o kreditu promjenjiva u skladu s jednostranom odlukom banke postala je pravomoćna donošenjem odluke Visokog trgovačkog suda u Zagrebu poslovnog broja PŽ-7129/13 od 13. lipnja 2014., a u dijelu kojim je utvrđena nepoštenost odredbi koje se odnose na valutnu klauzulu CHF, postala je pravomoćna donošenjem odluke

poslovnog broja PŽ-6632/17 od 14. lipnja 2018. Slijedom navedenog, a kako predmetno potraživanje zastarijeva u općem zastarnom roku od 5 godine u smislu odredbe čl. 225. ZOO-a, te kako od 13. lipnja 2014. odnosno od 14. lipnja 2018. do utuženja 16. lipnja 2019. (list 1 spisa), nije protekao rok od 5 godina, to je prigovor zastare neosnovan.

31. Zaključno treba reći i da sklapanjem Aneksa Ugovoru nije otklonjena posljedica ništetnosti odredbe članka 4. i 7. Ugovora o kreditu. Naime, ZIDZPK, na temelju kojeg propisa je i zaključen Aneks Ugovoru, odredio je izračun novog iznosa kreditne obveze potrošača koja se u bitnom sastojala u tome da se od početka kredita izradi preračun iz valute CHF u valutu EUR kako bi se dobila nova glavnica kredita na dan 30. rujna 2015. u EUR i po kojoj će se vršiti otplata kredita prema novoj osnovi- Dodatku ugovoru o kreditu. Način izračuna konverzije propisan je člankom 19.c ZIDZPK, a sastojao se u tome da su se uplate potrošača po stvarnom kreditu uspoređivale sa uvjetima simuliranog kredita u valuti EUR, stvarnim uplatama se zatvarao taj simulirani kredit i na taj način se izradilo stanje kredita na dan 30. rujna 2015. Navedenom usporedbom potrošači su imali manjak ili višak plaćenih sredstava, a te im je na temelju tog stanja ponuđena mogućnost sklapanja dodatka ugovora o kreditu za daljnju otplatu kredita (čl. 19.e st. 1. ZID ZPK). Dakle, cilj ZIDZPK bio je izjednačiti korisnike kredita u CHF sa korisnicima kredita u valuti EUR. Tužitelj se, međutim, nije odrekao svog potraživanja niti prava na potpuno obeštećenje, a što je u konačnici propisano i odredbom članka 41. Zakona o zaštiti potrošača. Potrošač se ne može odreći svojih prava niti mu se ista mogu ograničiti. Sukladno pravnom shvaćanju iz presude Suda EU C-452/18 (Ibercaja Banco) odricanje potrošača od zaštite koju mu pruža Direktiva 93/13 može biti samo ukoliko to potrošač želi i izričito iskaže (slobodno i informirano). U osnovi se može reći da je cilj ZIDZPK bio prvenstveno gospodarske prirode, a to je da se olakša otplata kredita potrošačima i da ih se dovede u situaciju da od 30. rujna 2015. otplaćuju kredite na način kako ih otplaćuju potrošači koji su ugovorili kredite s valutnom klauzulom u EUR. Na to ukazuje činjenica da ZID ZPK nije do 30. rujna 2015. ispravljao odredbu o kamatnoj stopi niti je propisana posebna metodologija obračuna kamata u konverziji, a niti je kredit sveden na kredit u kunama bez valute CHF. Dakle, primjenom citiranog propisa nije se za potrošača utvrđivao pojedinačni iznos za koji je potrošač bio oštećen po nepoštenim ugovornim odredbama, niti su utvrđivani iznosi koje je trgovac neosnovano stekao.

32. Vrhovni sud Republike Hrvatske u obrazloženju svoje odluke Gos 1/2019 navodi da je cilj navedenog propisa bilo otklanjanje nepoštene poslovne prakse kreditnih institucija i otklanjanje dužničke krize. Dakle, po ocjeni ovoga suda konverzija ima samo učinak promjene valute kredita, a ne i saniranja nevaljane odredbe o promjenjivoj kamatnoj stopi odnosno ne i obeštećenje potrošača. Vrhovni sud Republike Hrvatske u oglednom postupku broj Gos 1/2019 dana 04. ožujka 2020. donio je odluku da "Sporazum o konverziji sklopljen na osnovi Zakona o izmjeni i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju (N.N. 102/15) ima pravne učinke i valjan je u slučaju kada su ništetne odedbe osnovnog ugovora o kreditu o promjenjivoj kamatnoj stopi i valutnoj klauzuli."

33. Ustavni sud Republike Hrvatske ZIDZPK ocijenio je usklađenim sa Ustavom Republike Hrvatske, te rješenjem broj U-I-3685/20'15 i dr. od 04. travnja 2017. nije

prihvatio prijedlog za ocjenu suglasnosti s Ustavom tog Zakona. U svojoj odluci Ustavni sud navodi da pored formalne i materijalne ustavnosti ZID ZPK ima legitiman cilj koji se ogleda u povećanju socijalne zaštite, sprječavanju nastavljanja nepoštene poslovne prakse kreditnih institucija i sprječavanju produbljivanja dužničke krize, te da je navedena mjera (konverzija) razmjerna legitimnom cilju koji se htio postići jer su propisane mjere bile prikladne i nužne te nije postojala druga manje tegobna ili ograničavajuća mjera, a niti je njome nametnut prekomjeran teret kreditnim institucijama.

34. Vrhovni sud Republike Hrvatske u oglednom postupku nije eksplicitno dao odgovor na pitanje obeštećenja potrošača po provedenoj konverziji. Iako se ukazuje u citiranoj odluci na to presuda Dunai ne bi bila primjenjiva iz razloga što je konverzija u Republici Hrvatskoj bila dobrovoljna, u citiranoj je presudi sud zauzeo shvaćanje o utjecaju zakonodavne intervencije na prava potrošača temeljem Direktive 93/13 na način da ona ne ukida pravo na obeštećenje potrošača i da ne može ukinuti pravo potrošača na povrat koristi koju je trgovac stekao na temelju nepoštenog ugovora odnosno nepoštenih ugovornih odredbi, a da pravo na potpuno obeštećenje nema posebnog utjecaja na karakter intervencije, da li je bila izravna ili dobrovoljna. Kako je već ranije navedeno, iz presude C-452/18 Ibercaja Banco proizlazi bi da se potrošač kod dobrovoljnog sporazuma zaštite iz Direktive 93/13 pa i prava na potpuno obeštećenje može odreći samo izričito, slobodno i informirano. U konkretnom slučaju takvog odreknuća nema. Može se reći da temeljem Direktive 93/13 i citiranih presuda Dunai i Ibercaja Banco, proizlazi da neovisno o tome na koji način nacionalni sud cijeni na temelju zakonske intervencije sklopljene dodatke ugovora, da li kao izravnu intervenciju ili volju stranaka, oni ne smiju i ne mogu umanjiti zaštitu koju jamči Direktiva 93/13 na način da ne smiju onemogućiti povrat koristi koju je trgovac neosnovano stekao, a pogotovo ne protivno volji potrošača ako se takve zaštite i obeštećenja nije odrekao. Treba spomenuti i to da se Vrhovni sud Republike Hrvatske u odluci Rev-2868/2018 od 12. veljače 2019. izjasnio da bez obzira na sklapanje dodatka ugovora o kreditu tužitelji imaju pravni interes i ovlašteni su tražiti ništetnost pojedinih ugovornih odredbi kako bi na temelju toga mogli ostvariti neka eventualna prava koja im pripadaju. Konverzija kredita s valutnom klauzulom u CHF u kredit s valutnom klauzulom u EUR-ima sklapanjem aneksa ugovora o kreditu izvršena je temeljem ZIDZOPK-a, a radi se o aktu kojim se temeljem zakona nalaže bankama izmjena odredbi iz osnovnog ugovora te eventualno do danas sklopljenih dodataka i to valuta kredita, kamatna stopa i iznos preostale neotplaćene glavnice kredita, te postiže sporazum iz članka 19. c točka 6. ZIDZOPK-a na način kako to nalaže zakon. Po ocjeni ovog suda tzv. konverzija, odnosno potpisivanje aneksa ugovora o kreditu između stranaka nije od značaja za ovdje postavljeni tužbeni zahtjev budući da se niti odredbama ZIDZOPK-a, a niti navedenim aneksima, izrijeком ne spominje način rješavanja ugovornih odredbi kojima se u ugovorima o kreditima s valutom u CHF ugovarala promjenjiva kamatna stopa, kao što se ne spominje niti na koji način bi se trebala riješiti eventualna ništetnost tih odredbi koje se tiču promjenjive kamatne stope, a koja ništetnost je nastupila zbog činjenice da su banke bez prethodnog pregovaranja s korisnicima kredita same, tj. nepošteno, ugovarale s valutnom klauzulom u CHF i kamatnom stopom promjenjivom po jednostranoj odluci bake. Glavni motiv i svrha navedenog zakona bila je da se položaj korisnika kredita u valuti CHF, kao potrošača, izjednači s položajem u kojem bi bili da su koristili kredit denominiran u valuti EUR-u.

Aneksima ugovora o kreditu uređuje se pitanje određivanja kamatne stope nakon sklapanja istih, odnosno njima se ne rješava pitanje preplaćenih kamata u kreditima u valuti CHF kroz ovdje utučeni period, a do koje preplate je došlo zbog nepoštenog postupanja banaka, koje je utvrđeno ništetnim.

35. Odluka o trošku temelji se na odredbi članka 154. stavak 4. i članka 155. ZPP-a. Naime, prilikom ocjenjivanja uspjeha stranaka u ovom sporu sud je imao u vidu da je tužitelj u cijelosti uspio sa svojim zahtjevima za utvrđenje ništetosti dijela odredbi Ugovora o kreditu te u pretežitom dijelu sa svojim restitucijskim zahtjevom (odbijen je samo u dijelu zatraženih zateznih kamata), odnosno tužitelj nije uspio samo u razmjerno neznatnom dijelu svog zahtjeva, a zbog tog dijela nisu nastali posebni troškovi, slijedom čega je sud odlučio da je tuženik tužitelju dužan naknaditi sve potrebne troškove, prema vrijednosti predmeta spora i Tarifi o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika ("Narodne novine" br. 138/23. dalje: Tarifa). Tužitelju je priznat trošak zastupanja po punomoćniku iz reda odvjetnika i to za:

- sastav tužbe 200,00 eura Tbr. 7.1.
- sastav podneska od 26.6.2021. (očitovanje na odgovor na tužbu) 200,00 eura Tbr. 8.1
- sastav podneska od 9.4.2026. (očitovanje na nalaz vještaka) 200,00 eura Tbr. 8.1
- zastupanje na ročištu 11.11.2022. 200,00 eura Tbr. 9.1
- zastupanje na ročištu 18.3.2025. 200,00 eura Tbr. 9.1
- zastupanje na ročištu 17.4.2026. 200,00 eura Tbr. 9.1.

sve u svezi Tbr 54. Tarife, pa tužitelju na ime zastupanja po odvjetniku pripada ukupno 1.200,00 eura, što uvećano za PDV iznosi 1.500,00 eura. Uz navedeno tužitelju pripada i naknada troška u visini plaćene pristojbe na tužbu (116,80 eura) i predujma za vještačenje od 600,00 eura, sveukupno 2.216,80 eura. Tužitelju nije odmjerjen trošak sudske pristojbe na presudu jer je prema Zakonu o izmjenama Zakona o sudskim pristojbama ("Narodne novine" broj 51/23.) oslobođen od plaćanja daljnjih sudskih pristojbi u ovom postupku. Na priznati parnični trošak tužitelju je dosuđena zatezna kamata tekuća od presuđenja do isplate sukladno čl. 151. stavak 3. ZPP-a u visini određenoj čl. 29. st. 2. ZOO-a.

43. Slijedom svega iznijetoga, odlučeno je kao u izreci.

U Opatiji 21. svibnja 2026.

Sutkinja:

Ana Župić

Uputa o pravnom lijeku

Protiv ove presude dopuštena je žalba u roku od 15 dana od dana primitka pisanog otpravka iste. Žalba se podnosi sukladno odredbi članku 106.a stavak 5. ZPP-a. O žalbi odlučuje nadležni županijski sud.

Dostaviti:

1. Tužitelju po punomoćniku
2. Tuženiku po punomoćniku

Broj zapisa: **9-30888-629ae**

Kontrolni broj: **0a13f-2ce48-711fe**

Ovaj dokument je u digitalnom obliku elektronički potpisan.

Vjerodostojnost dokumenta možete provjeriti na sljedećoj web adresi:

<https://e-komunikacija.pravosudje.hr/provjera-vjerodostojnosti>

unosom gore navedenog broja zapisa i kontrolnog broja dokumenta.

Provjeru možete napraviti i skeniranjem QR koda. Sustav će u oba slučaja prikazati izvornik ovog dokumenta.

Ukoliko je ovaj dokument identičan prikazanom izvorniku u digitalnom obliku, **Općinski sud u Rijeci** potvrđuje vjerodostojnost dokumenta.